

Жұмыс оқу
бағдарламасының тиіс
парағы

Нысан
ПМУ ҰС Н 7.18.3/27

Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі

С. Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университеті

Әлеуметтану және саясаттану кафедрасы

«Саяси жанжалдар» пәнінен 5В050200 «Саясаттану» мамандығының
студенттеріне арналған

ЖҰМЫС ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Павлодар

БЕКІТЕМІН

ОІ жөніндегі проректор
_____ Пфейфер Н.Э.
«__» _____ 20__ж

Құрастырушы: _____ аға оқытушы С.Қ. Молдабаева

«Әлеуметтану және саясаттану» кафедрасы

«Саяси жанжалдар» пәні бойынша 5В050200 «Саясаттану»
мамандығының студенттеріне арналған
ЖҰМЫС ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Жұмыс бағдарламасы мамандықтың Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына ҚР МЖМББС 3.08.306 – 2006 сай жасалынып, С. Торайғыров атындағы ПМУ Ғылыми кеңесінің отырысында бекітілді «__» _____ 20__ж.
Хаттама № __

Кафедра отырысында ұсынылды «__» _____ 20__ж.
Хаттама № _____

Кафедра меңгерушісі _____ Ғ.Н. Иренов «__» _____ 20__ж.

Тарих және құқық факультетінің оқу-әдістемелік кеңесінде мақұлданды
«__» _____ 20__ж., Хаттама № __

ОӘК төрағасы _____ Ш.К. Сүлейменова «__» _____ 20__ж.

КЕЛІСІЛДІ:

ТжҚ факультетінің деканы _____ А.А. Акишев «__» _____ 20__ж.

МАҚҰЛДАНДЫ:

ОӘБ бастығы _____ Е.Н. Жұманқұлова «__» _____ 20__ж.

Университеттің оқу-әдістемелік кеңесімен мақұлданды
«__» _____ 20__ж., Хаттама № __

1 Пәннің мақсаты – саяси жанжалдары алдын алу мен шешудің жолдарын игеру, сондай-ақ саяси жанжалдардың пән ретінде қалыптасуының негізгі мазмұнын ашу.

Пәннің міндеті – пәннің болмысын, курс мазмұнын, оның мәнділігін ашып қарастыру.

Аталмыш пәнді оқыту кезінде студенттер қажет:

- бұқаралық әлеуметтік күрестердің зерттеу әдістері мен аппараттары туралы;

- жанжалдардың негізгі түрлерінің болмысы мен мазмұны.

Білім мен дағдылаға қойылатын талаптар

Пәнді оқу нәтижесінде Сіз білуіңіз қажет:

- конфликтологияның пайда болу тарихы мен оның дамуын;

- бұқаралық әлеуметтік күрестердің негізгі әдіснамалық принциптерін; істей білу:

- кризистік жағдайларды талдау мен бағалау;

- адам, отбасы, ұйым, мемлекет пен қоғамның өмірінде жанжалдың рөлін анықтау.

Тәжірибелік және СӨЖ сабақтарына қатынасу төмендегілерді үйренуге мүмкіндік береді: саяси салада пайда болатын жанжалдарды дұрыс түсіну. Ғылыми әдебиеттермен жұмыс жасауға дағдылану.

2 Алдыңғы реквизиттер:

Аталмыш пәнді игеру үшін төмендегі пәндерді игеру қажет: теориялық саясаттану, саяси билік, саяси лидерлік.

3 Кейінгі реквизиттер:

Алынған білімдер мен дағдылар төмендегі пәндерді игеруге септігін тигізеді: халықаралық қатынастар тарихы, дипломатия теориясы, жаһандану.

4 Пән мазмұны

4.1 Пәннің тақырыптық жоспары (оқу нысаны - күндізгі)

№	Тақырыптың атауы	Сабақатр түрлері бойынша сағаттар саны		
		дәріс	тәжірибелік (сем)	СӨЖ
1.	Саяси конфликтология ғылым және оқу пәні ретінде	2 1	6	
2.	Жанжалдық идеялар мен теориялардың пайда болуы мен дамуы	2	1	6
3.	Саяси жанжал әлеуметтік феномен ретінде	2	1	6
4.	Саяси жанжалдың түсінігі мен болмысы	2	1	6
5.	Саяси жанжалдың құрылымы	2	1	6
6.	Саяси шиеленіс	2	1	6
7.	Саяси жанжалдың динамикасы	2	1	6
8.	Саяси жанжалдың пайда болу формалары	2	1	6
9.	Саяси жанжалдағы зорлық	2	1	6
10.	Саяси жанжалдардың діни факторы	2	1	6
11.	Этносаяси жанжалдар	2	1	6
12.	Саяси жанжалдар мен терроризм	2	1	6
13.	Халықаралық жанжалдардың болмысы мен типологиясы	2	1	6
14.	Саяси жанжалдарды реттеу мен шешу	2	1	6
15.	Келіссөз саяси жанжалды алдын алу мен шешудің тәсілі	2	1	6
	БАРЛЫҒЫ:	30	15	90

4.2 Пән тақырыптарының мазмұны

Тақырып 1. Саяси конфликтология ғылым және оқу пәні ретінде.

Түсініктерді анықтау: "конфликтология" және "саяси конфликтология". Саяси конфликтологияның объектісі мен пәні. Саясаттану мен саяси конфликтологиядағы әдістер мен әдіснамалар. Саяси конфликтологияның қызметтері. Саяси конфликтологияның ғылым және оқу пәні ретіндегі рөлі мен мәні.

Тақырып 2. Жанжалдық идеялар мен теориялардың пайда болуы мен дамуы.

Антика мен Ортағасырдағы жанжал туралы түсініктемелер. Жаңа заман мен Ағарту дәуіріндегі жанжал туралы тұжырымдамалар. XIX ғасыр мен XX ғасыр басындағы жанжалдық идеялардың дамуы. XX ғасырдың екінші жартысындағы әлеуметтік жанжал теориясының дамуы.

Тақырып 3. Саяси жанжал әлеуметтік феномен ретінде.

Әлеуметтік жанжалдың түсінігі мен болмысын анықтау. Әлеуметтік жанжалдың құрылымы. Жанжалдың екінші жағы. Жанжалдың объектісі мен пәні. Әлеуметтік жанжалдардың негізгі түрлері. Әлеуметтік жанжалдың қызметтері. Әлеуметтік жанжал үрдіс ретінде, оның дамуының кезеңдері. **Тема 4. Саяси жанжалдың түсінігі мен болмысы.**

Саяси жанжалдың түсінігі мен болмысы. Саяси жанжалдың ерекшеліктері. Саяси жанжалдардың типологиясы. Саяси мүдделердің жанжалы. Саяси мәдениеттер жанжалы. Саяси шешімді қабылдаудағы лоббизм мен әсер ету таптар. Саяси жанжалдардың пайда болуының себептері.

Тақырып 5. Саяси жанжалдың құрылымы.

Саяси жанжал құрылымының негізгі элементтері. Саяси жанжалдың жақтары. Саяси жанжалдың субъектілері. Саяси жанжал субъектілерінің сипаттамасы. Саяси жанжал құрылымындағы лидердің орны мен рөлі. Саяси жанжалдың қатысушылары. Саяси жанжал құрылымындағы зардап шегушінің рөлі. Саяси жанжалдың объектісі мен пәні. Саяси жанжалдың даму ортасы.

Тақырып 6. Саяси шиеленіс.

Саяси шиеленіс түсінігі. Саяси шиеленістің пайда болуының себептері. Әлеуметтік (саяси) шиеленіс динамикасы. Саяси шиеленістің пайда болу формаларына әсер ететін жағдайлар мен факторлар. Әлеуметтік (саяси) шиеленісті өлшеу әдістері. Әлеуметтік шиеленіс пен жанжал динамикасының арақатынасы.

Тақырып 7. Саяси жанжалдың динамикасы.

Жанжалдың жалпы динамикасын анықтау. Жанжалдық жағдайдың пайда болуы мен қалыптасуы. Жанжалдағы инциденттің қызметі. Жанжалдың дамуы (эскалация). Деэскалация және жанжалды шешу. Жанжалдан кейінгі жағдай.

Тақырып 8. Саяси жанжалдың пайда болу формалары.

Саяси күрестің көптүрлі формалары. Соғыс саяси жанжалдың формасы ретінде. Революция саяси жанжалдың формасы ретінде. Саяси жанжал формаларының саяси тәртіп типтерінен тәуелділігі.

Тақырып 9. Саяси жанжалдағы зорлық.

Зорлықтың түсінігі мен типологиясы. Зорлық табиғаты мен агрессивті қалып. Зорлықтың мақсаты мен мотивтері. Зорлықты шектеудің әдістері. Жаһандану жағдайындағы зорлық.

Тақырып 10. Саяси жанжалдардың діни факторы.

Дін әлеуметтік институт ретінде. Саясат және дін. Қазіргі әлемдегі діни жанжалдар.

Тақырып 11. Этносаяси жанжалдар.

Этносаяси жанжалдардың болмысы. Этносаяси мобилизация этносаяси жанжалдардың тууының факторы ретінде. Этносаяси жанжалдарды реттеудің ерекшеліктері.

Тақырып 12. Саяси жанжалдар мен терроризм.

Терроризмнің болмысы мен типологиясы. Терроризммен күресудің проблемалары мен қиыншылықтары. Радикалды идеологиялық тұжырымдамалар мен саяси экстремизм.

Тақырып 13. Халықаралық жанжалдардың болмысы мен типологиясы.

Халықаралық жанжалдардың табиғаты. Халықаралық қатынастар жүйесіндегі халықаралық жанжалдар. Халықаралық жанжалдардың классификациясы. Халықаралық жанжал құрылымы. Халықаралық жанжалдың дамуының кезеңдері. Дағдарыс халықаралық жанжалдардың дамуының ерекше формасы ретінде.

Тақырып 14. Саяси жанжалдарды реттеу мен шешу.

Саяси жанжалдарды реттеудің жалпы принциптері мен көзқарастары. Саяси жанжалдарды реттеудің мүмкін нұсқалары. Жанжалдаушы жақтардың саяси жанжалдарын реттеу мен шешу. Саяси жанжалды бақылау.

Тақырып 15. Келіссөз саяси жанжалды алдын алу мен шешудің тәсілі.

Келіссөздердің түсінігі мен болмысы. Саяси келіссөздердің типологиясы мен қызметтері. Келіссөздердегі үшінші жақтың рөлі. PR - келіссөз үрдісінің бір түрі. Келіссөздерге дайындық және оны жүргізу.

4.3 Дәріс мазмұны

Тақырып №1 Саяси конфликтология ғылым және оқу пәні ретінде.

1. Саяси конфликтологияның объектісі мен пәні.
2. Саяси конфликтологияны оқытудағы әдістер мен әдіснамалар.
3. Саяси конфликтологияның қызметтері.

Тақырып №2 Жанжалдық идеялар мен теориялардың пайда болуы мен дамуы.

1. Антика мен Ортағасыр дәуіріндегі жанжал туралы сипаттар.
2. Жаңа заман мен Ағарту дәуіріндегі жанжалдық тұжырымдамалар.
3. XIX-XX ғасырда жанжалдық идеялардың дамуы.

Тақырып №3 Саяси жанжал әлеуметтік феномен ретінде.

1. Әлеуметтік жанжалдың түсінігі мен болмысын анықтау.
2. Әлеуметтік жанжалдың құрылымы.
3. Әлеуметтік жанжалдардың негізгі түрлері.

Тақырып №4 Саяси жанжалдың түсінігі мен болмысы.

1. Саяси жанжалдың түсінігі мен болмысы.
2. Саяси жанжалдың ерекшеліктері.
3. Саяси жанжалдардың типологиясы.

Тақырып №5 Саяси жанжалдың құрылымы.

1. Саяси жанжал құрылымының негізгі элементтері.
2. Саяси жанжалдың жақтары.
3. Саяси жанжалдың субъекілері.

Тақырып №6 Саяси шиеленіс.

1. Саяси шиеленіс түсінігі.
2. Саяси шиеленістің пайда болуының себептері.
3. Саяси шиеленіс динамикасы.

Тақырып №7 Саяси жанжалдың динамикасы.

1. Жанжалдың жалпы динамикасын анықтау.
2. Қарама-қайшылықтардың пайда болуы мен жанжалдық жағдайдың қалыптасуы.
3. Жанжалдағы инциденттің қызметі.

Тақырып №8 Саяси жанжалдың пайда болу формалары.

1. Саяси күрестің түрлі формалары.
2. Соғыс саяси жанжалдың формасы ретінде.
3. Революция саяси жанжалдың формасы ретінде.

Тақырып №9 Саяси жанжалдағы зорлық.

1. Зорлықтың түсінігі мен типологиясы.
2. Зорлықтың мақсаты мен мотивтері.
3. Зорлықты шектеудің әдістері.

Тақырып №10 Саяси жанжалдардың діни факторы.

1. Дін саяси институт ретінде.
2. Саясат және дін.
3. Қазіргі әлемдегі діни жанжалдар.

Тақырып №11 Этносаяси жанжалдар.

1. Этносаяси жанжалдардың болмысы.
2. Этносаяси жанжалдарды реттеудің ерекшеліктері.

Тақырып №12 Саяси жанжалдар мен терроризм.

1. Терроризмнің болмысы мен типологиясы.
2. Терроризммен күресудің проблемалары мен қиыншылықтары.

Тақырып №13 Халықаралық жанжалдардың болмысы мен типологиясы.

1. Халықаралық жанжалдардың табиғаты.
2. Халықаралық жанжалдардың классификациясы.
3. Халықаралық жанжалдардың дамуының құрылымы мен кезеңдері.

Тақырып №14 Саяси жанжалдарды реттеу мен шешу.

1. Саяси жанжалдарды реттеу мен шешудің жалпы принциптері мен көзқарастары.
2. Саяси жанжалдарды бақылау.

Тақырып №15 Келіссөз саяси жанжалды алдын алу мен шешудің тәсілі.

1. Келіссөздердің түсінігі мен болмысы.
2. Саяси келіссөздердің типологиясы мен қызметтері.
3. Келіссөздерге даярлық пен оны өткізу.

Тәжірибелік сабақтардың тақырыптары

Тәжірибелік сабақ №1. Саяси конфликтология ғылым және оқу пәні ретінде.

1. Түсініктерді анықтау: "конфликтология" және "саяси конфликтология".
2. Саяси конфликтологияның әдістері мен қызметтері.
3. Саяси конфликтологияның ғылым және оқу пәні ретіндегі рөлі мен мәні.

Тәжірибелік сабақ №2. Жанжалдық идеялар мен теориялардың пайда болуы мен дамуы.

1. Антика мен Ортағасыр дәуірінің жанжалдық теориялары.
2. Жаңа заман мен Ағарту кезеңіндегі жанжалдық тұжырымдамалар.
3. Қазіргі замандағы жанжалдық теориялардың дамуы.

Тәжірибелік сабақ №3. Саяси жанжал әлеуметтік феномен ретінде.

1. Жанжалдың қарама-қарсы жқтары.
2. Әлеуметтік жанжалдардың негізгі түрлері.
3. Әлеуметтік жанжал үрдіс ретінде, оның дамуының кезеңдері.

Тәжірибелік сабақ №4. Саяси жанжалдың түсінігі мен болмысы.

1. Саяси жанжалдың ерекшеліктері.
2. Саяси мүдделердің жанжалы.
3. Саяси мәдениеттердің жанжалы.
4. Саяси шешімдерді қабылдау үрдісіндегі лоббизм мен қысым көрсету топтары.

Тәжірибелік сабақ №5. Саяси жанжалдың құрылымы.

1. Саяси жанжалдың субъектілері.
2. Саяси жанжал субъектілерінің сипаттамасы.
3. Саяси жанжал құрылымындағы көшбасшының орны мен рөлі.
4. Саяси жанжал құрылымындағы зардап шегушінің рөлі..

Тәжірибелік сабақ №6. Саяси шиеленіс.

1. Саяси шиеленістің көрінуіне әсер ететін жағдайлар мен факторлар.
2. Әлеуметтік шиеленісті өлшеудің әдістері.
3. Әлеуметтік шиеленіс пен жанжал динамикасының арақатынасы.

Тәжірибелік сабақ №7. Саяси жанжалдың динамикасы.

1. Қарама-қайшылықтардың пайда болуы мен жанжалдық жағдайдың қалыптасуы.
2. Жанжалдағы инциденттің қызметі.
3. Жанжалдың дамуы мен оны шешу.

Тәжірибелік сабақ №8. Саяси жанжалдың пайда болу формалары.

1. Саяси күрестің түрлі формалары.
2. Саяси жанжалдың саяси тәртіп типінен тәуелділігі.

Тәжірибелік сабақ №9. Саяси жанжалдағы зорлық.

1. Зорлық табиғаты.
2. Зорлықтың мақсаты мен мотивтері.
3. Зорлықты шектеудің әдістері.

Тәжірибелік сабақ №10. Саяси жанжалдардың діни факторы.

1. Саясат және дін.
2. Дін саяси институт ретінде.
3. Қазіргі әлемдегі діни жанжалдар.

Тәжірибелік сабақ №11. Этносаяси жанжалдар.

1. Этносаяси мобилизация этносаяси жанжалдардың пайда болуының факторы ретінде.
2. Саяси жанжалдарды реттеудің ерекшеліктері.

Тәжірибелік сабақ №12. Саяси жанжалдар мен терроризм.

1. Радикалды идеологиялық тұжырымдамалар және саяси экстремизм.
2. Терроризммен күресудің проблемалары мен қиыншылықтары.

Тәжірибелік сабақ №13. Халықаралық жанжалдардың болмысы мен типологиясы.

1. Халықаралық қатынастар жүйесіндегі халықаралық жанжалдар.
2. Халықаралық жанжалдардың классификациясы.
3. Дағдарыс халықаралық жанжалдың дамуының ерекше формасы ретінде.

Тәжірибелік сабақ №14. Саяси жанжалдарды реттеу мен шешу.

1. Саяси жанжалдарды реттеудің мүмкін нұсқалары.
2. Саяси жанжалдарды басқару.
3. Тік және көлденең жанжалдар.

Тәжірибелік сабақ №15. Келіссөз саяси жанжалды алдын алу мен шешудің тәсілі.

1. Саяси келіссөздердің типологиясы мен қызметтері.
2. Келіссөздердегі үшінші жақтың рөлі.
3. PR-келіссөз үрдісінің бір түрі ретінде.

4.4 Студенттің өздік жұмысының мазмұны

4.4.1 СӨЖ түрлерінің тізімі

№	СӨЖ түрі	Есеп беру ф ор м ас ы	Бақылау түрі	Сағат к ө л е м і
1	Дәріс сабақтарына дайындық		Сабаққа қатысу	30
2	Тәжірибелік сабақтарға дайындық, үй тапсырмасын орындау	Жұмыс дәптері	Тәжірибелік сабақтармен жұмыс жасау	15
3	Аудиториялық сабақтардың мазмұнына кірмеген материалдарды оқу	Конспект	Ауызша жауап, қорытынды	25

			Ұ М Ы С	
4	Қорытынды бақылау шараларына дайындық		МБ 1, МБ 2	20
	Барлығы			90

4.4.2 Студенттің өзіндік жұмысына арналған тақырыптар

1) Саяси конфликтология ғылым және оқу пәні ретінде.

Саяси конфликтология ғылым және оқу пәні ретіндегі рөлі мен мәні.

Ұсынылатын әдебиет [1], 5-19б.

2) Жанжалдық идеялар мен теориялардың пайда болуы мен дамуы.

XX ғасырдың екінші жартысында әлеуметтік жанжал теориясының дамуы.

Ұсынылатын әдебиет [2], 20-35б.

3) Саяси жанжал әлеуметтік феномен ретінде.

Әлеуметтік жанжал үрдіс ретінде, оның дамуының кезеңдері.

Ұсынылатын әдебиет [6], 36-102б.

4) Саяси жанжалдың түсінігі мен болмысы.

Саяси шешімді қабылдаудағы лоббизм мен қысым көрсету топтары.

Ұсынылатын әдебиет [2], 146-182б.

5) Саяси жанжалдың құрылымы.

Саяси жанжал құрылымындағы зардап шегушінің рөлі.

Ұсынылатын әдебиет [1], 187-232б.

6) Саяси шиеленіс.

Саяси шиеленістің пайда болуына әсер ететін жағдайлар мен факторлар.

Ұсынылатын әдебиет [4], 236-252б.

7) Саяси жанжалдың динамикасы.

Жанжалдан кейінгі жағдай.

Ұсынылатын әдебиет [3], 255-269б.

8) Саяси жанжалдың пайда болу формалары.

Саяси жанжалдың саяси тәртіп типінен тәуелділігі.

Ұсынылатын әдебиет [11], 272-293б.

9) Саяси жанжалдағы зорлық.

Жаһандану жағдайындағы зорлық.

Ұсынылатын әдебиет [4], 303-323б.

10) Саяси жанжалдардың діни факторы.

Саясат және дін.

Ұсынылатын әдебиет [5], 56-67б.

11) Этносаяси жанжалдар.

Этносаяси мобилизация этносаяси жанжалдардың дамуының факторы ретінде.

Ұсынылатын әдебиет [12], 68-83б.

12) Саяси жанжалдар мен терроризм.

Радикалды идеологиялық тұжырымдамалар және саяси экстремизм.

Ұсынылатын әдебиет [7], 118-134б.

13) Халықаралық жанжалдардың болмысы мен типологиясы.

Дағдарыс халықаралық жанжалдың дамуының негізгі формасы ретінде.

Ұсынылатын әдебиет [7], 148-171б.

14) Саяси жанжалдарды реттеу мен шешу.

Жанжалдаушы жақтардың жағдайындағы саяси жанжалдарды реттеу мен шешу.

Ұсынылатын әдебиет [10], 347-362б.

15) Келіссөз саяси жанжалды алдын алу мен шешудің тәсілі.

Келіссөздердегі үшінші жақтың рөлі. PR-келіссөз үрдісінің бір түрі ретінде.

Ұсынылатын әдебиет [9], 368-372б.

Ұсынылатын әдебиеттер

Негізгі

1 Жамбылов Д. Саясаттану негіздері: оқу құралы. Алматы: «Жеті жарғы», 2005. – 280б

2 Жамбылов Д. Саясаттану негіздері: оқу құралы. Алматы: «Жеті жарғы», 2007. - 279б

3 Қуандық Е.Саясаттану негіздері: оқу құралы Алматы: Дәуір, 2005. - 223б

Қосымша

4 Айталы А. Байсалды ел байқаусыз қате жібермес Алматы: Таймас, 2008-328 б.

5 Әбсаттаров Р.Б. Тесты по политологии. Саясаттану негіздері: сұрақтары мен жауаптары: вопросы и ответы. Алматы: Ғылым, 2005-310 б.

6 Әлемдік саясаттану антологиясы (10 томдық) 7 т. Алматы: Қазақстан (мәдени мұра), 2007 – 544б

7. Абсаттаров Р. Б., Жалмагамбетова С. Т., Нуракишев А. А. Тесты по политологии: вопросы и ответы: Учебное пособие, - Алматы, 2005.

8. Қуандық Е.С., Абдулаева К. Билер институты: тарихы мен тағылымы // Ғылыми жұмыстар «Әділет», 2003. - №1. – 197-202 б.

9. Қуандық Е.С. Қазақстандағы саяси партиялар әлемдік тәжірибемен үндесе ме? // Саясат, 2004. - №6. – 25-28 б.

Мамандықтың жұмыс оқу жоспарының көшірме

Нысан
ПМУ ҰС Н 7.18.3/29

«Саяси жанжалдар» пәні бойынша 5В050200 «Саясаттану» мамандығының жұмыс оқу жоспарынан көшірме

Оқу нысаны	Пәннің жүктемесі		Семестр бойынша бақылау нысандары	Семестр	Семестр бойынша студенттердің жұмыс көлемі		
	кредиттер	академиялық сағаттар			кредиттер	Аудиториялық сабақтар (ак. сағ)	СӨЖ (ак. сағ)

		барлыгы	ауд	СӨЖ	емт.	сын.	КЖ	КЖ			барлыгы	дәріс	тәж.	лаб	барлыгы	СӨЖ
ЖОБ негізіндегі күндізгі	3	135	45	90	6				6	3	45	30	15		90	22,5

Кафедра меңгерушісі _____ Ғ.Н.Иренов «____» _____20__ж.